

Zasedání Odborné skupiny VVZPO pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra

Datum: 15.03.2016

Poradu řídila: Marta Pečeňová

Přítomni: Hana Ajmová (ZŠ prof. Zdeňka Matějčka, Most), Martina Berdychová (Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu PS), Lenka Blažková (MZ), Jan Buba (Úřad práce ČR), Magdalena Čáslavská (NAUTIS), Iva Dudová (Dětská psychiatrická klinika 2. LF UK a FN Motol), Lenka Felcmanová (ČOSIV), Ondřej Flégr (Asociace krajů ČR), Jana Gandalovičová (obhájce), Jana Horáčková (MŠMT), Miroslava Jelínková (Autistik), David Kasal (Výbor pro zdravotnictví PS), Blanka Krouzová (sdružení proPas), Milena Němcová (Obhájce), Petra Nováková (Úřad vlády ČR), Ivo Paclt (Psychiatrická klinika 1. LF UK), Zuzana Pidrmanová (Policejní prezidium ČR), Pavel Ptáčník (Úřad vlády ČR), Michal Roškaňuk (Adventor), Jana Schmidtová (psychiatr), Šárka Souchopová (Naděje pro Autismus), Romana Straussová (Centrum Terapie Autismu), Leona Svobodová (MPSV), Alena Šebková (Odborná společnosti praktických dětských lékařů ČLS JEP), Martina Školníková (NÚV), Veronika Šporclová (NAUTIS), Iveta Vernerová (MPSV), Miroslav Vosmik (výchovný poradce a koordinátor ŠPP), Julie Wernerová (MPSV), Dagmar Zápotočná (Integrační centrum Sasov), Alena Zvoníková (MPSV)

Program jednání:

1. Postup prací na implementaci návrhů řešení uvedených v materiálu Podnět k řešení života osob s PAS a jejich rodin;
2. Různé.

Na úvod Pavel Ptáčník shrnul výsledek projednání materiálu Podnět k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin (dále jen „Podnět“) vládou ČR. Došlo ke změně usnesení, kdy byl posunut termín předložení zprávy o postupu prací na řešení problémů popsanych v Podnětu o půl roku, nový termín je tedy 30. června 2017.

1) Postup prací na implementaci návrhů řešení uvedených v materiálu Podnět k řešení života osob s PAS a jejich rodin

Lenka Blažková uvedla, že se MZ zapojí do kampaně Česko svítí modře.

Alena Šebková sdělila, že konečná podoba včasného záchytu v ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost bude brzy dokončena.

Pavel Ptáčník uvedl, že sekretariát Vládního výboru pro zdravotně postižené občany rozešle všem resortům Komunikační soubor a prosí o jeho distribuci na všechna relevantní místa. Marta Pečeňová doplnila, že je třeba zachovat jednotnost materiálů, tj. distribuovat je společně.

Zuzana Pidrmanová vznesla dotaz, jaké úkoly se očekávají od Policejního prezidia ČR. Úloha je v rozšíření informačních materiálů a dalším vzdělávání v oblasti týkající se lidí s poruchou autistického spektra (dále jen „PAS“). V rámci Komunikačního souboru bude vypracován průkaz osoby s PAS, který usnadní vzájemný kontakt a komunikaci.

Alena Zvoníková sdělila, že pro MPSV je prioritou vydat v tomto čtvrtletí metodický pokyn pro účely zákona č. 329/2011 Sb., který bude obsahovat požadavek na zdůvodnění případného nesouhlasu

s hodnocením odborného či praktického lékaře ke zjištění stavu osoby s PAS. Kontroly posudkové praxe v oblasti nepojistných dávek sociálního zabezpečení týkající se osob s PAS se nyní plánují. Připravuje se novela vyhlášky č. 505/2006 Sb. Další náročnější úkoly vyžadují konzultaci s odbornými lékařskými kruhy, odborníky a dávkovými pracovníky.

Romana Straussová otevřela téma změny, resp. zlepšení stavu osoby s PAS a následného snížení stupně závislosti či nepřiznání dávky. David Kasal reagoval, že by bylo možné zvážit ochrannou lhůtu při zlepšení stavu tak, aby při snížení podpory nenásledoval opětovný propad. Leona Svobodová uvedla, že ze statistického přehledu vyplývá, že u stupňů závislosti dochází častěji k jejich zvyšování, při dobré kompenzaci není příspěvek snižován. Alena Zvoníková doplnila, že zásadní jsou podklady, které popisují optimální stav daného člověka a jeho potřebu kompenzace. Dále bylo diskutováno o kvalitě lékařských zpráv a nutnosti jejich respektování posudkovým lékařem. Ivo Paclt doplnil, že byl vydán manuál pro psaní zpráv pro účely posuzování pacientů, uskutečnily se na toto téma i semináře. Dále vznesl dotaz, zda je opravdu žádoucí, aby nálezy byly podrobné. Julie Wernerová dále uvedla, že lékař musí doložit všechny nálezy a zprávy, posudkový lékař si nedodané podklady musí vyžádat. Marta Pečeňová dodala, že byly vypracovány nové formuláře pro účely posudkové praxe, důležitější je však samotná lékařská zpráva. Pacientské organizace by měly upozorňovat, aby pacienti nosili lékařské zprávy praktickým lékařům co nejdříve. David Kasal navrhl, aby byl ve spolupráci MZ a MPSV vypracován postup, jak by měla lékařská zpráva pro účely posudkové praxe vypadat. Usnadnit tuto práci by také pomohla elektronizace.

Marta Pečeňová dále vznesla dotaz, zda MPSV zvažuje oddělení posuzování zdravotního stavu pro tělesné a duševní postižení? Alena Zvoníková reagovala, že toto opatření nelze provést, a to proto, že vysoké procento osob má kombinované postižení. Dále uvedla, že všechny systémy zohledňují stejně vážně postižení tělesné i psychické a že celosvětově stoupají benefity při psychickém postižení. Ivo Paclt k tomuto tématu uvedl, že ČR má nejmenší náklady na psychiatrii ve srovnání s jinými státy.

Martina Školníková uvedla k oblasti školství, že se aktuálně připravuje novela právního předpisu týkajícího se výkaznictví, díky které bude možné zjistit počet dětí s PAS vzdělávaných v jednotlivých školách. Jana Horáčková dále doplnila, že vyhláška týkající se poskytování poradenských služeb se aktuálně nachází v meziresortním připomínkovém řízení. Všechny právní předpisy související s novelou školského zákona by měly být do 1. září 2016 schváleny. Martina Berdychová reagovala, že vyhlášky a metodické pokyny měly být už připraveny, aby se s nimi mohli seznámit poslanci. Lenka Felcmannová dále uvedla, že je důležité, aby metodiky obsahovaly postup pro určení stupně podpůrných opatření a určení konkrétního podpůrného opatření. Martina Školníková reagovala, že metodické pokyny se tímto způsobem zpracovávají. Jana Horáčková sdělila, že o úkolu týkajícího se nastavení a kontroly dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací se v současné době jedná. Dále se chystají semináře především pro výchovné poradce, ředitele a pracovníky školských poradenských zařízení. Šárka otevřela téma potřebnosti komunikace s rodičovskou veřejností.

Magdalena Čáslavská otevřela téma konání kulatých stolů, na kterých by byly stanoveny konkrétní termíny, úkoly a gestoři. Pavel Ptáčník reagoval, že cílem dnešního jednání je sdělení, jak resorty budou úkoly plnit, iniciátory kulatých stolů poté budou samotné resorty.

Romana Straussová dále informovala o tom, že Centrum Terapie Autismu vytváří webové stránky, které budou obsahovat informace, jaké projevy je možné sledovat v 18. měsíci, metodiku pro rodiče, jak pracovat se svým dítětem atd. (www.autismus-screening.eu). Dále se vedla diskuse k tématu včasného zachytu a screeningu – především jejich definice. Včasný záchyt se týká

především zpozorování určitých projevů praktickým lékařem pro děti a dorost, poté je nutné dítě dále vyšetřit odborníkem a případně určit diagnózu.

Dagmar Zápotočná poté vystoupila s příspěvkem ke stavu situace ve školském poradenství. Největšími problémy v této oblasti je malá informovanost poradenských pracovníků, např. o tom, jak předávat informace rodičům, nedostatečná spolupráce se školami, rozdílná situace ve vedení rodičovských skupin, problémy jsou i v nácviku funkční komunikace, sociálního chování a zvládnání náročného chování. Nová vyhláška by tuto situaci měla řešit.

Iveta Vernerová se vyjádřila k oblasti Zaměstnávání. Vzdělávací akce na téma komunikace s lidmi s PAS budou začleněny do celoživotního vzdělávání zaměstnanců Úřadu práce ČR, dále bude ustanovena pracovní skupina, která vzdělávací akce vyspecifikuje do konce tohoto roku. Pro identifikaci pracovních míst vhodných pro lidi s PAS se plánuje využít spolupráci se zaměstnavateli, a to pomocí monitoringu volných pracovních míst. Pro účely identifikace pracovních míst jsou stanovena kritéria, tzv. job list, kdy dochází k porovnání pracovního místa a možností konkrétního člověka. Na dalších jednáních bude třeba řešit manuál pro zaměstnavatele. Ivo Paclt doplnil, že na základě vykonávané práce v chráněné dílně by bylo možné určit, zda je člověk schopen práce na volném trhu práce a jaká pracovní místa by pro něj byla vhodná. Miroslava Jelínková uvedla příklad ze zahraničí, kdy odborník dochází za studentem s PAS do posledního ročníku školy a pomáhá mu vytipovat vhodná pracovní místa, z počátku dochází za člověkem s PAS i do zaměstnání, především kvůli informovanosti kolegů.

Leona Svobodová dále uvedla k oblasti Terapie, že raná péče je prioritou dotačního řízení pro oblast poskytování sociálních služeb. Romana Straussová doplnila, že je třeba proškolení pracovníky rané péče v práci s dětmi pod 3 roky. K oblasti Sociální služby dále Leona Svobodová sdělila, že návrh řešení č. 1 Podporovat sociální služby napomáhající setrvání osob s PAS v domácím prostředí či samostatnému bydlení bude realizován pomocí připravovaného systémového projektu Rozvoj sociálních služeb. Tento projekt se bude týkat např. podpory zaměstnanců sociálních služeb, školení v komunikaci, vznikne materiál alternativních komunikačních metod a nástrojů. Návrh řešení č. 2 Nastavit optimální standardy pro chráněné bydlení osob s PAS bude proveden pomocí připravované novely materiálního a personálního standardu sociálních služeb (služba by měla garantovat určitou odbornost a provozuschopnost). Tento standard bude součástí novely zákona o sociálních službách.

K oblasti Krizová situace Leona Svobodová uvedla, že nová typová pozice koordinátor podpory bude vyspecifikována v katalogu pracovníků sociálních služeb. Metodika řešení krizových situací bude připravena formou instrukce pro sociální pracovníky.

2) Různé

Miroslava Jelínková informovala, že Podnět byl předložen mezinárodní organizaci Autism Europe, která vznik tohoto materiálu přivítala. Dále pozvala přítomné na slavnostní vernisáž výstavy obrazů lidí s poruchou autistického spektra v Tiché kavárně, která se koná 2. dubna 2016.

Marta Pečeňová všem poděkovala za účast na jednání a zasedání ukončila.

Závěr a doporučení

Odborná skupina doporučuje MPSV, MŠMT, MZ uspořádat kulaté stoly k jednotlivým návrhům řešení či souboru návrhu řešení uvedených v materiálu Podnět k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra tak, aby mohla být v termínu stanoveném usnesením vlády č. 111

ze dne 08.02.2016 předložena vládě ČR informace o postupu prací na řešení oblastí uvedených
v tomto materiálu s konkrétními výsledky.

V Praze dne 15.03.2016

Zapsala: Petra Nováková
tajemnice VVZPO

Schválila: Marta Pečeňová
předsedkyně Odborné skupiny